

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ РІВНЕНСЬКОЇ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ ТУРИСТІВ»
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПОГОДЖЕНО

науково-методичною радою
Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти
Протокол № 2 від 21.05.2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом управління освіти і науки
Рівненської обласної державної
адміністрації
№ 103 від 28.05 . 2021

Навчальна програма з позашкільної освіти
військово-патріотичного напрямку

«ЮНИЙ ПЛАСТУН»

3 роки навчання

Рівне – 2021

Автори-упорядники:

Григор Леся Михайлівна – методист комунального закладу «Рівненська обласна станція юних туристів» Рівненської обласної ради.

Романчук Андрій Миколайович – методист комунального закладу «Рівненська обласна станція юних туристів» Рівненської обласної ради.

Рецензенти:

Євушко Ірина Павлівна – директор комунального закладу «Рівненська обласна станція юних туристів» Рівненської обласної ради.

Скляр Оксана Леонідівна – директор комунального закладу «Рівненський обласний молодіжний пластовий вишкільний центр» Рівненської обласної ради.

Шадей Юрій Віталійович – начальник відділу освіти, культури, молоді і спорту Шпанівської сільської ради Рівненського району Рівненської області.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сьогодні Пласт вирішує одну із найважливіших проблем - всебічне формування активного підростаючого покоління у корисній для суспільства діяльності. Основна мета Пласту, як і всього скаутського руху, полягає у духовному, соціальному, інтелектуальному та фізичному розвитку молоді, формуванні з її представників відповідальних громадян своєї держави із належним рівнем громадянської свідомості.

Для досягнення педагогічних цілей Пласт використовує методику виховання, яка, спираючись на пластову ідеологію, реалізує систему прогресивної самоосвіти, навчання через діяльність, працю в малих групах, сучасні стимулюючі програми, формування екологічної свідомості.

Новизна навчальної програми полягає у тому, що вона пропонує поєднання типових підходів до впровадження особистісно орієнтованої освіти з пластовою (скаутською) методою на основі активної діяльності вихованців, самовдосконалення та самореалізації на основі національних та загальнолюдських цінностей.

Особливості програми полягають у:

- максимальній наближеності до запитів та інтересів вихованців;
- пластове трактування виховника (керівника гуртка) як співтовариша;
- залучення батьків вихованців до реалізації навчально-виховного процесу на засадах партнерства (Пластприят);
- використання пластової форми проведення занять, що базується на різноманітних видах діяльності, спрямованих на досягнення окресленої цілі;
- залучення вихованців до активної участі у навчально-виховному процесі через впровадження системи пластових проб та ступенів.

Навчальна програма адаптована, розроблена на основі типової програми гуртка «Юні скаути», схваленої Комісією з позашкільної освіти Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (протокол № 2 від 21.03.2012 р. лист ІТЗО від 02.04.2012 № 14.1/12-Г- 82), пластової програми Уладу Пластового Юнацтва, програми Дитячо-юнацького пластового центру м. Івано-Франківська та навчальної програми військово-патріотичного напрямку «Пластове юнацтво» Івано-Франківського обласного дитячо-юнацького пластового центру (2016).

Програма спрямована на виховання молоді віком від 11-12 до 16 років. За своєю суттю це програма гурткової роботи з українського скаутингу, яка передбачає підготовку та вступ до Пласту - національної скаутської організації України, який може здійснюватися лише за бажанням дитини та з дозволу батьків.

Мета програми – формування на основі пластової (скаутської) методики всебічно розвиненої, патріотично налаштованої особистості з активною життєвою позицією; відповідального та повновартісного громадянина

місцевої спільноти та держави, вихованого на основі загальнолюдських моральних цінностей та засадах християнської духовності.

Основні завдання програми:

- розширення та поглиблення знань вихованців, що доповнюють шкільну програму;
- набуття спеціальних знань і навичок (мандрівництво, долікарська допомога, самозарадність);
- опанування азів військових знань та початків долікарської медицини;
- забезпечення гармонійного розвитку особистості, її соціальної адаптації та самореалізації;
- формування та розвиток у вихованців комунікативних навичок та провідницьких якостей;
- розвиток патріотизму як місцевого, так і загальнодержавного рівня;
- формування активного зацікавлення історією, культурними надбаннями та народними традиціями України;
- виховання гуманного ставлення до довкілля на основі екологічності;
- формування основ моралі, позитивних міжособистісних стосунків на засадах християнської духовності;
- виховання принципів здорового способу життя та усвідомленої системної реалізації їх у повсякденні.

Навчальна програма передбачає 3 роки навчання:

Ступінь	Рівень	Вік	Навантаження
прихильник	Основний, 1 рік навчання	11/12–13 років	144 год/рік; 4 год/тиждень 216 год/рік; 6 год/тиждень
учасник	Основний та вищий, 2 рік навчання	14–15 років	216 год/рік; 6 год/тиждень (осн.) 324 год/рік; 9 год/тиждень (вищ.)
розвідник	Основний та вищий, 3 рік навчання	15–16 років	216 год/рік; 6 год/тиждень (осн.) 324 год/рік; 9 год/тиждень (вищ.)

У структурі програми виокремлюються такі розділи: «Світ юнацтва», «Пластовий гурт», «Бог та Україна», «Цвіт України і краса...», «Скобів орлиний ми рід...», «Діти матері-природи» Мандрівництво, «Життєва парадність», «Здоровий спосіб життя», «Військова справа. Історія війська у межах сучасної України в період середніх віків Доба козаччини та Гетьманату». Назви розділів у загальному окреслюють їхнє тематичне наповнення, яке змінюється та коригується виховником відповідно до запитів, уподобань та вікових особливостей юнацтва.

При розробці навчальної програми використано поєднання блочно-концентричного та лінійно-концентричного принципів. Розділи подаються у послідовності, яку визначає сам виховник. Кожен розділ передбачає теоретичну і практичну частини. Час для участі у пластових

заходах, мандрівках, таборах та на здобуття пластових умілостей не передбачено у практичній частині програми.

Програма початкового рівня покликана зацікавити вихованців пластуванням (скаутингом). Упродовж наступних років діяльність гуртківців спрямовується на глибше пізнання означеної тематики та удосконалення набутих вмінь та навичок. Наголос робиться на поступовому ускладненні рівня самоорганізації, самовдосконалення, набуття досвіду навчальної діяльності з формування провідницьких якостей. Здобуті вихованцями знання є передумовою здобуття відповідних ступенів та досягнення пластових проб.

Заняття в гуртку не потребують попередньої спеціальної підготовки та знань.

Наповнюваність гуртка становить 10–15 осіб. У гурток приймаються діти, які не мають медичних протипоказань, батьки яких виявили зацікавленість пластовою методикою виховання та згодні співпрацювати із виховником у реалізації програми.

Враховуючи вікові особливості підлітків, у роботі з ними пропонується використовувати як класичні (бесіда, дискусія, диспут тощо), інтерактивні (анкета думок, навчальна гра тощо), проектні (колективна творча справа, соціальний проект тощо) методи, так і форми роботи передбачені пластовою (скаутською) методикою.

Основний рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Світ юнацтва	2	2(8)	4(12)
3.	Пластовий гурт	4	8(12)	12(20)
4.	Бог та Україна.	2	2(2)	4(6)
5.	«Цвіт України і краса...»	4	10(14)	14(22)
6.	«Скобів орлиний ми рід...»	2	6(10)	8(16)
7.	«Діти матері-природи». Мандрівництво	18	28(38)	46(60)
8.	Життєва зарядність	6	10(16)	16(24)
9.	Здоровий спосіб життя	4	6(12)	10(18)

10.	Військова справа. Історія війська у межах сучасної України в період середніх віків Доба козаччини та Гетьманату.	18	8(6)	26(34)
11.	Підсумкове заняття	2	-	2
Разом		64(98)	80(118)	144(216)

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Ознайомлення з планом роботи гуртка на навчальний рік. Правила поведінки у колективі. Організаційні питання. Правила безпеки на заняттях.

2. Світ юнацтва (4/12 год.)

Теоретична частина. Поняття про особистість та колектив. Основні проблеми підліткового віку. Правила ефективного спілкування. Рада гурткових. Курінна рада.

Практична частина . Ефективне спілкування. Основні способи вирішення конфліктних ситуацій. Мої права та обов'язки.

3. Пластовий гурт (12/20 год.)

Теоретична частина. Сутність та особливості гуртка: самостійність, набуття умінь та їх вдосконалення. Історія та початки впоряду. Пластовий курінь. Курінна історія. Патрон куреня. Курінні символи, традиції та церемоніали.

Практична частина. Гурткова рада. Гурткові символи, традиції та церемоніали. Організація праці в курені. Курінні символи, традиції та церемоніали. Впоряд.

4. Бог та Україна (4/6 год.)

Теоретична частина. Сутність релігії та віри. Загальнолюдські та християнські цінності. Три головні добрі справи: молитва, піст, милостиня. Основні періоди та свята церковного календарного року.

Практична частина . Молитва. Християнські заповіді.

5. «Цвіт України і краса...» (14/22 год.)

Теоретична частина. Українська державність: основні історичні віхи. Державні символи України. Етнографічні регіони України. Народні звичаї і традиції українців. Український здвиг: державницькі змагання українців у ХХ ст. Етнографія мого регіону. Нашого цвіту по всьому світу: історія української діаспори.

Практична частина. Мій рід. Звичаї та обряди. Культурна спадщина українського народу. Минуле міста/села у якому живу.

6. «Скобів орлиний ми рід...» (8/16 год.)

Теоретична частина. Загальна історія скаутингу. Історія виникнення Пласту. Пластова ідея. Шлях до пластування, або як стати пластуном. Пласт – Велика гра. Три головні обов'язки. Пластовий закон. Символіка та традиції Пласту. Св. Юрій Змієборець – покровитель Пласту. Історія Пласту у моєму

регіоні. Бог і Україна. Пластова Присяга. Пластовий Обіт. Ідея «доброго діла» – приклад соціального служіння. Пластові відзначення і перестороги.

Практична частина. Символіка та традиції Пласту. Пластові проби та вмілості. Пластова Присяга. Пластовий Обіт. Добра справа. Обряди та церемоніали в Пласті.

7. «Діти матері-природи». Мандрівництво (46/60 год.)

Теоретична частина. Природно-географічні зони України. Клімат. Дива української природи. Заповідники. Екологія України. Особисте спорядження мандрівника. Рослинний світ України. Тваринний світ України. Початки погодознавства. Екологічна культура. Особисте та групове спорядження. Основи виживання. Піонірка. Типи линв. Вузли. Основи картографії. Правила орієнтування без карти і компасу. Принципи організації харчування. Орієнтування на місцевості. Основи картографії. Розвиток картографії. Відтворення місцевостей в залежності від призначення карти. Загальні вимоги до карт для спортивного орієнтування. Поняття про масштаб.

Практична частина. Основні правила вибору та використання спорядження. Облаштування свого побуту. Намот. Типи шелестів та способи їх спорудження. Основи піонірки. Основні таборові споруди. Вузли. Техніка в'язання вузлів. Типи вогнищ. Правила розпалювання вогнища. Техніка безпеки. Основи куховаріння. Способи очищення води.

Робота з картою на місцевості. Порівняння місцевості з картою. Читання об'єктів по карті. Визначення місця свого знаходження.

Виживання: основні правила поведінки у випадку екстремальної ситуації. Особисте та групове спорядження. Піонірка. Обходження із основним піонірським приладдям. Типи линв. Вузли. Техніка в'язання таборових споруд. Способи розведення вогню. Призначення та спорудження основних типів ватр. Ігри на місцевості із застосуванням орієнтування. Найпростіші змагання.

Організація харчування для групи. Правила та способи збереження харчів.

8. Життєва зарадність (16/24 год.)

Теоретична частина. Поняття інтелігентності. Тактовність. Основи домогосподарства. Основи долікарської допомоги.

Практична частина. Долікарська допомога. Ввічливість. Такт.

9. Здоровий спосіб життя (10/18 год.)

Теоретична частина. Основні правила здорового способу життя. Особиста гігієна. Спорт – запорука здоров'я. Ризики у підлітковому віці. Їх вплив на організм. Основи здорового харчування. Принципи та основні методи загартування.

Практична частина. Рухливі ігри. Спортивні змагання, конкурси, вікторини. Здорове харчування. Базові види спорту: легка атлетика, гімнастика, плавання.

10. Військова справа. Історія війська у межах сучасної України в період середніх віків. Доба козаччини та Гетьманату (26/34 год.)

Теоретична частина. Військова справа у добу Київської імперії. Виникнення козацтва та його особливості в межах сучасної України.

Військовий вишкіл на Січі. Героїчна доба козацтва. Держав2 Б. Хмельницького. Основні військові походи під його проводом. Військо та військове мистецтво періоду Гетьманату. Спадщина українського козацтва після його знищення.

Практична частина. Екскурсія до музею. Ножі, їх різновиди, правила безпечного користування. Вправи з метання муляжу бойової гранати. Пластовий ніж, вимоги. Різні способи гостріння ножів.

11. Підсумкове заняття (2 год.)

Підведення підсумків роботи за рік.

Основний та вищий рівні, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Світ юнацтва	4	4(10)	8(14)
3.	Пластовий гурт	8	16(28)	24(36)
4.	Бог та Україна	4	2(10)	6(14)
5.	«Цвіт України і краса...»	6	18(32)	24(38)
6.	«Скобів орлиний ми рід...»	8	10(16)	18(24)
7.	«Діти матері-природи» Мандрівництво	18	40(56)	58(74)
8.	Життєва зарядність	8	16(28)	24(36)
9.	Здоровий спосіб життя	6	12(28)	18(34)
10.	Військова справа. Українські збройні формування ХХ ст.	20	12(30)	32(50)
11.	Підсумкове заняття	2	-	2
Всього		86	130(238)	216(324)

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Ознайомлення з планом роботи гуртка на навчальний рік. Правила поведінки у колективі. Організаційні питання. Правила безпеки на заняттях.

2. Світ юнацтва (8/14 год.)

Теоретична частина. Змужніння. Фізіологічна і соціальна зрілість. Вчинок та відповідальність.

Практична частина. Самовиховання – запорука життєвого успіху.

3. Пластовий гурт (24/36 год.)

Теоретична частина. Ознаки доброго провідника / лідера. Пластова гутірка: алгоритм її проведення. Основи проектної діяльності. Ідея «пластового заробітку».

Практична частина. Планування діяльності. Звітно-виборні збори. Пластова гутірка.

4. Бог та Україна (6/14 год.)

Теоретична частина. Основні християнські конфесії України. Принципи міжконфесійного діалогу. Молитва приватна та літургійна.

Практична частина. Справи милосердя для тіла і духа.

5. «Цвіт України і краса...» (24/38 год.)

Теоретична частина. Україна незалежна: віхи українського державотворення кінця ХХ – початку ХХІ ст. Наш цвіт – окраса світу: світові досягнення українців. Міжнаціональна взаємодія, як запорука зміцнення державності.

Практична частина. Етнографія мого роду. Народні промисли та ремесла. Скарбниця мудрості народу.

6. «Скобів орлиний ми рід...» (18/24 год.)

Теоретична частина. Пласт у контексті розвитку національного молодіжного руху. «З життям поборюєсь, як з трудами у полі...»: пластова ідея і виклики сьогодення. Структура Пласту.

Практична частина. Пластова література, часописи. Співпраця з громадськими організаціями.

7. «Діти матері-природи». Мандрівництво (58/74 год.)

Теоретична частина. Лікарські рослини: загальні правила збору, заготівлі, та застосування. Сучасні екологічні проблеми людства. Основи картографії. Визначення відстаней. Способи зображення земної поверхні. План, схема, карта. Види карт. Поняття про мірило. Спортивні карти. Умовні знаки (УЗ) спортивних карт. Зображення рельєфу горизонталями. Характерні форми рельєфу: гора, хребет, яр, яма, пагорб, зображення їх на карті. Поняття про основні та допоміжні горизонталі. Бергштрихи. Види таборових кухонь. Мандрівки: види та організація.

Практична частина. Заготівля лікарських рослин. Виживання: забезпечення побуту у надзвичайній ситуації. Способи переміщення у основних географічно-ландшафтних середовищах. Вимоги до місця постою/бівака. Облаштування табору. Таборова кухня. Мандрівки. Види, організація та проведення. Подолання природних перешкод. Навісні переправи. Основні види спусків. Основи маскуванню (на основі умілостей).

8. Життєва зарадність (24/36 год.)

Теоретична частина. Поняття про дрескод. Основні правила етикету. Правила поведінки у непередбачуваних ситуаціях. Основи долікарської

допомоги. Фінансово-економічна грамотність. Автосправа. Правила дорожнього руху. ПК та інформаційний простір: перспективи та виклики. Основи долікарської допомоги.

Практична частина. Етикет. Основи фінансово-економічної грамотності (на базі умілостей). Основи автосправи (на базі умілостей). Правила дорожнього руху. ПК та інформаційний простір (на базі умілостей). Долікарська допомога.

9. Здоровий спосіб життя (18/34 год.)

Теоретична частина. «Бережи здоров'я змолоду»: профілактика шкідливих звичок. Відверто та відповідально про «незручні» теми.

Практична частина. Профілактика шкідливих звичок. Комплекс вправ для фізичного розвитку.

10. Військова справа. Українські збройні формування ХХ ст. (32/50год.)

Теоретична частина. Легіон Українських Січових Стрільців. Збройні сили доби національно-визвольних змагань (1917–1920-ті) Українська Галицька Армія. Повстанський рух в Україні (1920-1930-ті рр.). Українська Військова Організація. ОУН. Українські збройні формування у часі Другої світової війни. Поліська Січ. Дивізія «Галичина». Українська народна самооборона. Українська повстанська армія. Українська партизанка та підпілля (кінець 1940-х–1950-ті рр.). Військова топографія.

Практична частина. Автомат Калашникова: будова, збирання та розбирання. Стрільба з пневматичної зброї.

11. Підсумкове заняття (2 год.)

Підведення підсумків роботи за рік.

Основний та вищий рівні, третій рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Світ юнацтва	4	4(16)	8(20)
3.	Пластовий гурт	8	16(28)	24(36)
4.	Бог та Україна.	4	2(24)	6(28)
5.	«Цвіт України і краса...»	8	10(22)	18(30)
6.	«Скобів орлиний ми рід...»	8	16(28)	24(36)
7.	«Діти матері-природи». Мандрівництво	16	46(48)	62(64)

8.	Життєва зарадність	6	20(32)	26(38)
9.	Здоровий спосіб життя	4	8(20)	12(24)
10.	Військова справа. Українські збройні формування ХХ ст..	12	20(32)	32(44)
11.	Підсумкове заняття	2	-	2
Всього		74	142(250)	216(324)

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Ознайомлення з планом роботи гуртка на навчальний рік. Правила поведінки у колективі. Організаційні питання. Правила безпеки на заняттях.

2. Світ юнацтва (8/20 год.)

Теоретична частина. Основні ознаки зрілої особистості. Самовизначення – запорука успішного самовиховання.

Практична частина. «Кожен є ковалем свого щастя».

3. Пластовий гурт (24/36 год.)

Теоретична частина. Самоорганізація особи та колективу в процесі реалізації пластової ідеї. Звітно-виборні збори. Види планування. Субкультура пластового куреня. Громадська активність куреня.

Практична частина. Рада гурткових. Субкультура пластового куреня. Громадська активність куреня.

4. Бог та Україна (6/28 год.)

Теоретична частина. Новий Заповіт. Християнське бачення міжстатевих взаємин та виклики сьогодення. Національний вияв християнства: позитиви і недоліки. Християнське трактування людини та її життя.

Практична частина. Новий Заповіт. Життя як Божий дар. Християнство та світові релігії. Міжрелігійний діалог.

5. «Цвіт України і краса...» (18/30 год.)

Теоретична частина. Сучасна Україна: виклики і перспективи. Українська держава в контексті міжнародних взаємин Європи і світу. Ідейні основи здорового патріотизму. Лжепатріотизм. Україна для українців – «за» і «проти».

Практична частина. Успішна людина – успішна країна.

6. «Скобів орлиний ми рід...» (24/36 год.)

Теоретична частина. Сучасний стан світового скаутингу та його структура. Скаутське побратимство: ідеї та реалії. “Не зломимо своїх присяг”: культивування пластових цінностей у соціальному середовищі.

Практична частина. Реалізація програм та проектів міжрегіонального характеру у Пласті. Пласт та соціальне провідництво/лідерство.

7. «Діти матері-природи». Мандрівництво (62/64 год.)

Теоретична частина. Картографія. Робота із координатами об’єктів, відстанями. Визначення сторін горизонту та напрямку на північ: у містах – по

будівлях та вулицях; у лісі — по місцевих прикметах (просіках та квартальних стовпах, по окремих рослинах, снігу, пісках). Зоряна орієнтація, орієнтація за сонцем, по годинниках та ін.. Рослини та тварини України. Погодознавство. Основи виживання у основних географічно-ландшафтних середовищах. Виживання: вода, тепло, прихисток, їжа у випадку екстремальної ситуації.

Практична частина. Орієнтування без карти і компасу. Створення шкіців (ескізів).

Вправи на розвиток пам'яті (запам'ятовування малюнків, предметів, пройденого шляху, фрагментів найпростішої карти, чисел, текстів тощо). Основи маскування (на основі проби). Тактика переміщення групи у основних географічно-ландшафтних середовищах. Початки сигналізації: система міжнародних знаків. Основи альпінізму (на базі проби). Організація та проведення заходів мандрівного характеру. Організація та проведення заходів таборового характеру. Тренувальні збори з альпінізму, туризму та спортивного орієнтування.

8. Життєва зарадність (26/38 год.)

Теоретична частина. Основи фінансово-економічної грамотності. Основи автосправи. ПК та інформаційний простір. Основи долікарської допомоги. Реанімація. Алгоритм дій та порятунку населення при стихійних лихах та техногенних катастрофах.

Практична частина. Основи самозахисту. Алгоритм дій та порятунку населення при стихійних лихах та техногенних катастрофах. Основи долікарської допомоги.

Основи фінансово-економічної грамотності (на базі вмiлостей). Основи автосправи (на базі вмiлостей). ПК та інформаційний простір: перспективи та виклики (на базі вмiлостей).

9. Здоровий спiсiб життя (12/24 год.)

Теоретична частина. Здоровий дух в здоровому тiлi – духовна та фiзична складовi здоров'я. Комплексний пiдхiд до формування здоров'я особистостi. Екстремальнi види спорту – переваги та ризики.

Практична частина. Командно-iгровi види спорту.

10. Вiйськова справа. Українськi збройнi сили XXI ст. (32/44 год.)

Теоретична частина. Процес утворення ЗС незалежної України (1990-тi рр.). Структура, загальнi характеристики ЗС України. Росiйська агресивна полiтика проти України за останнi 350 рокiв. Вiйна 2014–2017 рр., її особливостi.

Практична частина. Загальнi основи тактики. Пересування по терену. Спiвдiя в складi вiддiлення. Напад та оборона в складi вiддiлення. Засаднi та контрзасаднi дiї. Основи вiйськової медицини (на базi вмiлостi «Тактична медицина»).

11. Пiдсумкове заняття (2 год.)

Пiдведення пiдсумкiв роботи за рiк.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- три головні обов'язки пластуна: пластові гімни, пластовий закон, пластову присягу;
- засновників скаутського та пластового рухів;
- організацію та обов'язки діловодів у гуртку;
- традиції свого народу, культури та церкви;
- історію рідного краю;
- історію українських державних символів;
- правила етикету;
- правила кількох спортивних ігор;
- рослини та тварин своєї околиці;
- топографічні знаки на карті;
- чому треба дбати про довкілля.

Вихованці мають вміти:

- співати пластові гімни, молитви та народні пісні;
- шанувати пластову та державну символіку;
- надавати розпорядні накази у гуртку;
- розпалити вогонь та загасити його;
- надати першу долікарську допомогу;
- викликати лікаря, поліцію, пожежну охорону;
- орієнтуватись по карті;
- користуватися сокирою, ножем;
- обрати місце під намет, поставити його та згорнути;
- робити ранкову руханку.

Вихованці мають набути досвід:

- користування та догляду за туристичним спорядженням;
- комунікації та управління у гуртку;
- прийняття швидких та відповідальних рішень;
- орієнтування на місцевості за картою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бажанський М. Скорочена історія українського Пласту// Пластовий шлях. – 1988.- Ч.2-3 (8586). – С. 50-58.
2. Бейден-Поуелл Р. Вовк, який ніколи не спить. - Івано-Франківськ, 2012.
3. Бейден-Поуелл Р. Порадник Виховникам. - Івано-Франківськ, 2012.
4. Безпека життєдіяльності туристів, екскурсантів, відпочивальників та працівників туризму (аспекти). - Дніпропетровськ : Промінь, 2002.-115с.
5. Візитів Ю. Пластовий рух на Волині у міжвоєнний період. - Рівне, 2008.
6. Ганопольський В.І. Уроки туризму .-К .: Шкільний світ.-2004.
7. Державний реєстр нерухомих пам'яток України національного значення. – К., 2001.

8. Жулинська Т. Пластовий довідник. - Торонто, ГПБ 1999.
9. Закон України «Про позашкільну освіту».
11. Позашкільний туризм і краєзнавство в Україні: історія та сьогодення. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2010.
12. Сич О. Пласт: нарис витоків, історії, сьогодення. – Івано-Франківськ, 1999. - 80 с.
13. Сич О. Пласт. Український скавтинг. - ЛІЛЕЯ НВ, 2012.
14. Старосольський Ю. Велика гра. - Львів, 2005.
15. Тисовський О. Ідеологія Пласту. - Івано-Франківськ, 2012.
16. Наровлянський О.Д., Наровлянська М.Д., Пустовойт В.О. Шкільний туризм –К .: Шкільний світ- 2009.
17. Правила змагань зі спортивного орієнтування. К: ФСО України, 2004
18. Інструкція щодо організації та проведення туристських спортивних походів з учнівською та студентською молоддю затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України 02.10.2014 №1124 та зареєстровану в Міністерстві юстиції України 27.10.2014 року за № 1340/26117
20. Пронтішева Л.П. Орієнтування спортивне. Навчальні програми. – Вінниця, Республіканський науково-методичний кабінет держкомспорту. Федерація спортивного орієнтування України, 2010.